

โครงการศึกษาดูงานด้านบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ : การบริหารจัดการห้องสมุดสีเขียว

ณ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

จัดโดย คณะทำงานกลุ่มงานบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.)

วันพุธที่ 12 ธันวาคม 2561

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันห้องสมุดต่างๆ ได้ตระหนักถึงปัญหาโลกร้อนที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ห้องสมุดหลายแห่งนอกจากจะเป็นคลังข้อมูล เป็นแหล่งค้นคว้าและศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ยังเป็นต้นทางในการสร้างความตระหนักรู้ ส่งต่อความร่วมมือในการช่วยกันลดโลกร้อน เพื่อสร้างความยั่งยืนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังเป็นแหล่งความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มคุณค่าเศษวัสดุเหลือใช้ที่ถูกมองว่าเป็นขยะให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มงานบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) เป็นสถาบันแห่งหนึ่งที่ได้รับการประเมินตามมาตรฐานห้องสมุดสีเขียว ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ประจำปี 2560 และได้รับเกียรติบัตรเมื่อเดือนมีนาคม 2561 ดังนั้นเพื่อให้สมาชิกและผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้และมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นห้องสมุดสีเขียว จึงจัดให้มีการเยี่ยมชมและศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการห้องสมุดสีเขียวขึ้น ณ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มงานบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มงานบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (อพส.) ได้ศึกษาแนวทาง เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ในการบริหารจัดการห้องสมุดของตนเองเพื่อก้าวไปสู่การเป็นห้องสมุดสีเขียว

2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มงานบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (อพส.) สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานไปแบ่งปันและประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาดำเนินการ

วันพุธที่ 12 ธันวาคม 2561 เวลา 13.30 – 15.30 น.

สถานที่

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

งบประมาณ

ไม่มีค่าใช้จ่าย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมโครงการได้แนวคิดในการบริหารจัดการห้องสมุดสีเขียวและสามารถนำไปปฏิบัติในห้องสมุดของตนเองให้ประสบความสำเร็จต่อไป
2. ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานไปแบ่งปันให้บุคลากรในหน่วยงานของตนเองและนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปผลการประเมินโครงการศึกษาดูงาน

วิทยากรบรรยายและนำชม : นางนฤมล พุกขศิลป์ รองผู้อำนวยการฝ่ายเทคนิคและบริการ

ผู้เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานทั้งสิ้น 26 คน

กำหนดการศึกษาดูงาน

13.30 – 14.15 น. รับฟังการบรรยายการบริหารจัดการห้องสมุดสีเขียว

14.15 – 14.30 น. รับประทานของว่าง

14.30 – 15.30 น. ศึกษาดูงานกิจกรรมและผลงานการดำเนินงานห้องสมุดสีเขียว

สรุปผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นในการศึกษาดูงาน

เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพของผู้เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงาน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร	3	11.5
2. บรรณารักษ์	18	69.2
3. นักเทคโนโลยีสารสนเทศ	1	3.8
4. เจ้าหน้าที่	4	15.3
รวม	26	100

สถานภาพของผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน ส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ จำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 69.2 รองลงมา เป็นเจ้าหน้าที่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และผู้บริหาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การประเมินผลการจัดโครงการ

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ก่อนการศึกษาดูงาน มีความรู้ความเข้าใจโครงการห้องสมุดสีเขียว	7.7% (2)	26.9% (7)	26.9% (7)	30.8% (8)	7.7% (2)	2.96
2. หลังการศึกษาดูงาน มีความรู้ความเข้าใจโครงการห้องสมุดสีเขียว	26.9% (7)	61.5% (16)	11.5% (3)	-	-	4.15
3. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	38.5% (10)	53.8% (14)	7.7% (2)	-	-	4.31
4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน	50.0% (13)	50.0% (13)	-	-	-	4.50
5. วิทยากรอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน ตรงประเด็น	69.2% (18)	30.8% (8)	-	-	-	4.69
6. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการศึกษาดูงาน	30.8% (8)	53.8% (14)	15.4% (4)	-	-	4.15
7. ความเหมาะสมของสถานที่ในการศึกษาดูงาน	46.2% (12)	53.8% (14)	-	-	-	4.46
8. การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาดูงาน	38.5% (10)	61.5% (16)	-	-	-	4.38

การประเมินผลการจัดโครงการศึกษาดูงานโครงการห้องสมุดสีเขียว เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานโครงการห้องสมุดสีเขียว “ก่อน” การศึกษาดูงาน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.96

ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานโครงการห้องสมุดสีเขียว “หลัง” การศึกษาดูงาน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15

ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน โครงการห้องสมุดสีเขียวสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการ
ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.31

ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน โครงการห้องสมุดสีเขียวได้รับประโยชน์จากการศึกษาดูงาน อยู่ใน
ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.50

วิทยากรอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน ตรงประเด็น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.69

ความเหมาะสมของระยะเวลาในการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15

ความเหมาะสมของสถานที่ในการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.46

การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.38

ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการศึกษาดูงาน โครงการห้องสมุดสีเขียว
ว่าเป็นโครงการศึกษาดูงานที่ดี สามารถมองเห็นภาพและนำไปปรับใช้ได้จริง และต้องการให้มีการจัดให้
ดูงานแบบ 1 ต่อ 1 เพื่อที่จะสามารถศึกษารายละเอียดการทำงานและกระบวนการอย่างละเอียด

สรุปผลความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานห้องสมุดสีเขียว

การดำเนินการบริหารจัดการห้องสมุดสีเขียว

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิตร่วมลงนามความร่วมมือ "เครือข่ายห้องสมุดสีเขียว" เมื่อวันที่ 8
เมษายน 2558 ณ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งหน่วยงานความร่วมมือในเครือข่ายห้องสมุด
สีเขียว จำนวนทั้งสิ้น 31 แห่ง ปัจจุบันเครือข่ายห้องสมุดสีเขียวมีจำนวน 53 แห่ง

ข้อกำหนดมาตรฐานห้องสมุดสีเขียวรวม 8 หมวด

1. ท้าไป (นโยบาย)
2. โครงสร้างพื้นฐาน
3. การจัดการทรัพยากรและพลังงาน
4. การจัดการของเสียและมลพิษ
5. การบริหารจัดการและการให้บริการของห้องสมุด
6. บทบาทของบุคลากรห้องสมุดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
7. เครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
8. การประเมินคุณภาพห้องสมุดสีเขียว

กิจกรรมที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต ดำเนินการ

1. การให้ความรู้ ความเข้าใจส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม
 - 1.1 จัดมุมให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม (Green Corner)
 - 1.2 จัดบอร์ดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม
 - 1.3 จัดบอร์ดให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม
2. การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.1 ดำเนินกิจกรรม 7ส
 - 2.2 Big Cleaning
3. การพัฒนาองค์กรด้วยหลัก 1A3Rs
 - A = Avoid การหลีกเลี่ยงหรืองดการใช้พลังงานอย่างฟุ่มเฟือย
 - R = Reduce การลด
 - R = Reuse นำวัสดุที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำ
 - R = Recycle การนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใหม่
4. การพัฒนาปรับปรุงลานพื้นที่มีเขียว
5. การบริหารจัดการด้านอนุรักษ์และการประหยัดพลังงาน
 - 5.1 ประชาสัมพันธ์รณรงค์การอนุรักษ์พลังงานและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในส่วนของบุคลากรและผู้ใช้บริการ
 - 5.2 ทำสติ๊กเกอร์ประหยัดพลังงานและเผาผลาญแคลอรีในการขึ้น-ลงบันได
 - 5.3 รณรงค์การประหยัดไฟฟ้า
 - 5.4 เปลี่ยนหลอดไฟจากหลอดฟลูออโรเป็นหลอดไฟ LED บริเวณห้องบริการการอ่าน
 - 5.5 ติดไฟกระตุกบริเวณชั้น 2 และชั้น 3 (ห้อง Group Study)
6. การจัดการมลพิษทางอากาศ
7. การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม
 - 7.1 รณรงค์คัดแยกขยะและทิ้งขยะในถังขยะให้ถูกประเภท
 - 7.2 จัดกิจกรรม DIY ประดิษฐ์สิ่งของจากขวดน้ำพลาสติก (รีไซเคิลหรือการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ใหม่)

ปัญหาและอุปสรรค

1. บุคลากรไม่เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการห้องสมุดสีเขียวได้อย่างชัดเจนลึกซึ้ง
2. ขาดข้อมูลที่สำคัญในการนำเสนอ เนื่องจากข้อมูลบางอย่างไม่สามารถเก็บข้อมูลได้โดยสำนักหอสมุด เช่น การใช้น้ำ การใช้ไฟฟ้า ซึ่งข้อมูลดังกล่าวต้องมาจากส่วนกลาง คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบ
3. ข้อมูลของสำนักหอสมุดเองไม่มีการจัดเก็บที่เป็นระเบียบ เช่น การบันทึกการแจ้งซ่อม การบันทึกการขจัดขยะ การแยกขยะ ฯลฯ
4. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5. ผู้ประกอบการยังขาดการสื่อสารหรือมีข้อกำหนดในเรื่องของมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

การตรวจประเมิน

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต รับการตรวจประเมิน "ห้องสมุดสีเขียว" เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2560 และผ่านการประเมินตามมาตรฐานห้องสมุดสีเขียว ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ประจำปี 2560 และได้รับเกียรติบัตรเมื่อเดือนมีนาคม 2561

โครงการต่อไป

ก้าวสู่การเป็นสำนักงานสีเขียว

ประมวลภาพ

โครงการศึกษาดูงานด้านบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ : การบริหารจัดการห้องสมุดสีเขียว

ณ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

